

LUCAS EN HET VERLOREN ZEGEL — VAN 1246 —

MARTIN KRUINIGER

40

Inhoud

Voorwoord	2
Proloog	3
1. de Steen in de Kelder	5
2. Modder, Planken en De Delf	9
3. het Huis van Jonkvrouw Rikarde	16
4. Markt Zonder Markt.....	21
5. het Gebroken Zegel.....	26
6. Schaduwen op het Hof	30
7. Achtervolging langs de Delf.....	34
8. de Keuze van de Graaf.....	44
9. de Nacht van de Zwarte Was	53
10. Wat Blijft.....	59
Nawoord.....	64

© Copyright 2025 door Martin Kruiniger – Alle rechten voorbehouden.

Het is niet toegestaan om enig deel van dit document te reproduceren, te dupliceren of door te geven, noch in elektronische vorm, noch in gedrukte vorm. Het opnemen van deze publicatie is streng verboden.

Voorwoord

Het is dit jaar 2026 en de stad Delft bestaat officieel 780 jaar. Dat klinkt alsof iemand ooit een simpel besluit nam, maar de werkelijkheid was veel spannender dan dat. Op 15 april 1246 verleende graaf Willem II van Holland stadsrechten aan Delft. Dit gebeurde in het huis van zijn tante, jonkvrouw Rikarde, een van de invloedrijkste vrouwen in het graafschap. Zij beheerde het hof van Delft en speelde een belangrijke rol bij de beslissingen die de toekomst van de nederzetting bepaalden.

Stadsrechten gaven de inwoners vrijheid om handel te drijven, zichzelf te beschermen en hun eigen stad te besturen. Juist dat zorgde voor onrust. Sommige edellieden wilden hun macht niet delen. Handelaren uit omliggende plaatsen vreesden een nieuwe concurrent. En binnen het hof waren er mensen die liever vasthielden aan de oude situatie. Toch lukte het. Delft werd een stad omdat er mensen waren die verder durfden te kijken dan hun eigen belangen en geloofden dat deze plek kon groeien.

Wanneer je nu door Delft loopt, zie je nog steeds sporen van dat moment. De grachten, de Markt, de oude straatlijnen. Alles begon bij dat jaar waarin een bijna verloren document en een bijna uitgestelde beslissing het lot van een stad bepaalden. En soms zijn het niet de volwassenen, maar juist kinderen, die begrijpen welke weg de geschiedenis uiteindelijk moet volgen.

Proloog

Delft ademde rustig in de vroege avond. De lantaarns gingen één voor één aan langs de gracht en wierpen hun licht op het stille water. Fietsen rinkelden in de verte. Een paar toeristen maakten nog snel een foto van de Nieuwe Kerk voordat de nacht viel. Alles leek zoals altijd, maar Lucas voelde iets dat hij niet kon plaatsen, alsof de lucht net iets zwaarder was dan normaal.

Hij stond samen met Josefiën op de Markt, vlak bij het stadhuis dat met zijn oude gevel trots over het plein uitkeek. Chase zat naast hen en snuffelde nieuwsgierig aan een paaltje. Spot zat ontspannen op Josefiën haar schouder en trilde zacht, alsof hij iets hoorde wat zij nog niet konden horen. Josefiën keek om zich heen, de handen diep in haar zakken. Ze voelde het ook. Een soort druk. Niet gevaarlijk, maar wel vreemd, alsof er iets lag te wachten.

Ze waren eigenlijk alleen naar het plein gekomen om een filmpje te maken voor school. Lucas moest iets opnemen over het stadsrecht van 1246, want Delft vierde haar 780-jarig bestaan. Hij hield zijn telefoon in de lucht en probeerde de juiste hoek te vinden, maar het beeld trilde een beetje. Zijn hand was niet helemaal stabiel.

“Voel jij dit ook?” vroeg hij zacht.

Josefiën knikte. Ze keek langs de gevel van het stadhuis omhoog, naar de ramen die zwak weerspiegelden wat er achter hen gebeurde. De lucht boven het plein was helder, maar toch leek er een soort sluier doorheen te bewegen. Een dunne, bijna onzichtbare waas, alsof de tijd zelf zich uittrekte.

Chase begon zacht te grommen. Niet naar iets wat te zien was, maar naar iets dat onder de oppervlakte lag. Spot kroop langzaam dichterbij Josefiën haar nek, zijn kleine lichaam gespannen.

Ergens in de verte klonk het geluid van voetstappen. Niet van mensen op het plein, maar van iets anders. Zwaarder. Hol. Ritmisch. Het leek te

komen uit een wereld die zich net achter hun eigen wereld bevond.
Josefien deed een stap achteruit en pakte automatisch Lucas zijn arm vast.

“Het begint weer,” fluisterde ze.

Lucas wist precies wat ze bedoelde. Het horloge dat hij in zijn zak droeg voelde vreemd warm tegen zijn been. Niet heet, maar aanwezig. Alsof het wakker werd na een lange slaap. Hij legde zijn hand op de stof, maar durfde het niet zomaar tevoorschijn te halen.

Een zachte wind stak op. Niet van de gracht. Niet van de lucht. Het voelde alsof het uit de stenen kwam.

Nog één seconde bleef alles stil.

Toen hoorde Lucas het.

Heel zacht.

Tik... tak...

Zijn adem stokte. Josefien kneep in zijn arm. Chase bleef stokstijf staan. Spot verroerde zich niet meer.

Delft was niet veranderd.

Maar de tijd wel.

En dit was pas het begin.

1. de Steen in de Kelder

De donderdagmarkt vulde de hele Markt met geluid. Het rinkelen van metalen pannen, het geroep van kooplui, het zachte zoemen van stemmen die door elkaar liepen. Voor Lucas voelde het alsof Delft extra levendig was vandaag. Misschien omdat er overal posters hingen over het jubileumjaar. 2026. Het jaar waarin Delft precies 780 jaar een echte stad was geworden. Het jaar waarin iedereen ineens even stil leek te staan bij waar die stad ooit begonnen was.

“Je moet echt iets spannends filmen,” zei Josefiën terwijl ze een stroopwafel in tweeën brak. “Niet alleen saaie feiten.”

“Geschiedenis is niet saai,” zei Lucas automatisch, al wist hij dat zij het plagerig bedoelde. Hij hield zijn telefoon omhoog en filmde de kraampjes, het stadhuis, de Nieuwe Kerk met zijn hoge toren. Spot zat op haar schouder, half verstopt onder haar haar, en keek met kleine knipperende oogjes naar de mensenmassa. Chase liep voor Hen uit en snuffelde aan alles wat op laag niveau interessant rook.

Lucas stopte met filmen en liet zijn telefoon zakken. “We moeten naar binnen. De tentoonstelling sluit om vier uur.”

Josefiën volgde hem richting het stadhuis. Haar blik bleef ergens hangen bij het plaveisel. “Grappig om te bedenken dat hier vroeger gewoon modder lag.”

“Je had het koud gehad in 1246,” grapte Lucas.

“Jij ook,” zei ze met een grijns, “maar dan had je geen wifi gehad, dus jij was nog sneller kapot gegaan.”

Lucas rolde met zijn ogen, maar hij moest toch lachen. Hoewel hij ouder was, voelde Josefiën soms te slim voor haar eigen leeftijd. Dat maakte haar irritant en handig tegelijk.

Binnen in het stadhuis was het stiller. De dikke stenen muren hielden het geluid van de markt bijna volledig buiten. Een vrijwilliger wees hen de trap

naar beneden, waar de tijdelijke expositie over het stadsrecht werd gehouden.

In de kelder hing het naar stof, oud hout en iets dat Lucas altijd fijn vond. Geschiedenis rook anders. Of misschien was dit gewoon de geur van verhalen die te lang hadden liggen wachten. Onder zachte lampen stonden vitrines met objecten die eeuwen geleden door handen waren gedragen die al lang tot stof waren vergaan.

“Tweeëndertig seconden opname,” zei Lucas terwijl hij naar zijn scherm keek. “Nog veel te kort voor een verslag.”

“Dan film je gewoon meer,” zei Josefien. Ze keek niet naar hem, maar naar een lage vitrine in de hoek van de ruimte. Spot liet een klein trillinkje door zijn lijf gaan en kroop dieper tegen haar nek aan.

“Wat is dat?” vroeg Lucas.

Josefien boog voorover. In de vitrine lag een grof stuk oude natuursteen met een klein bordje:

Waarschijnlijk afkomstig uit het huis van jonkvrouw Rikarde, waar in 1246 de stadsrechten werden bevestigd.

“Dit is bizar,” fluisterde Josefien. “Dit kan echt uit dat huis komen. Ik bedoel, die vrouw was de tante van graaf Willem II. Zij was erbij toen Delft een stad werd.”

Lucas wilde iets zeggen, maar Josefien legde al haar vingers op het steenoppervlak.

En op dat moment veranderde alles.

Haar ogen werden iets wijder. Een kleine ademhaling bleef half steken. Lucas kende dat gezicht. Dit was geen normale reactie. Josefien zag iets. Iets dat níet hier was.

Ze trok haar hand snel terug en schudde haar hoofd. “Het was maar even,” zei ze zacht. “Ik... ik zag een kamer. Houten muren. Kaarslicht.

Een man schreef iets, maar iemand anders stond achter hem en keek boos. Heel boos.”

Lucas wist dat haar gave zo werkte. Psychometrie. Voorwerpen vertelden haar dingen. Niet logisch, maar wel echt. Spot kroop diep weg onder haar haar, precies zoals altijd wanneer Josefien iets zag wat niet bij het nu hoorde.

“Misschien was het een klerk,” zei Lucas. “Een klerk die aan de stadsrecht-oorkonde werkte.” Zijn stem klonk kalmer dan hij zich voelde.

Hij wilde het bordje nog eens lezen, maar toen gebeurde er iets dat zijn aandacht volledig wegtrok. Zijn hand, die hij op de rand van de vitrine had gelegd, raakte iets kleins. Iets kouds. Iets metaalachtigs.

Een ring.

Een kleine, donkere zegelring met een bijna onleesbaar wapenschildje. Het lag er alsof het vergeten was, alsof het per ongeluk naast het steenblok was blijven staan.

Zodra zijn vingers het metaal raakten, trok er een rilling door zijn hand omhoog.

Niet een gewone rilling.

Een rilling van herkenning.

In zijn broekzak voelde hij het gewicht van het zakhorloge dat hij altijd meedroeg. Het horloge dat nooit tikte. Nooit leefde.

Tot nu.

Een geluid sneed door de stilte. Heel zacht. Zo zacht dat het leek alsof hij het zich verbeeldde.

Tik... tak...

Lucas verstijfde. Josefen keek hem aan. Ze wist het onmiddellijk.

“Niet nu...” fluisterde ze.

Maar het gebeurde wel.

Het geluid kwam opnieuw, iets harder.

Tik... tak...

De lamp boven hen flakkerde alsof er wind door de kelder trok, maar niets bewoog. Chase gromde laag, zijn houding gespannen. Spot dook volledig weg onder Josefen haar haar.

De lucht werd dikker. Niet kouder. Niet warmer. Gewoon... dichter. Alsof de tijd zelf om hen heen werd aangedraaid.

Lucas keek naar de vitrines. De reflectie van het glas vervaagde. Het leek alsof de ruimte een flinterdunne nevel begon uit te ademen.

Een zachte, grijze waas kroop vanuit de vloer omhoog. Precies zoals de vorige keer.

“Lucas,” zei Josefen. Ze pakte zijn arm vast. Haar stem klonk klein. “Het gebeurt weer.”

Lucas wilde iets antwoorden, maar er kwam alleen lucht uit zijn keel.

Nog één tik.

Tik... tak...

De grijze wolk vouwde zich om hen heen. Het licht verdween. De kelder loste op.

En toen kwam de flits.

2. Modder, Planken en De Delf

Het eerste wat Lucas voelde was kou. Geen scherpe, winterse kou, maar een vochtige, kruipende kilte die vanuit de grond omhoog leek te trekken. Hij lag half op zijn zij. Zijn hand greep naar iets zachts dat meteen meegaf. Modder. Nat, zwaar en koud. Zijn vingers zonken er diep in weg.

Hij hapte naar adem en opende zijn ogen.

Geen lampen. Geen witte keldermuren. Geen glas van vitrines.

De lucht was grijs en laag. Niet van beton, maar van wolken. Er hing een geur die hij niet meteen herkende. Een mengsel van nat hout, rook, mest en iets dat leek op rottende planten. Hij rolde op zijn rug en hoorde naast zich een kreet.

“Bah,” hoestte Josefien. “Ik lig in iets dat leeft.”

Lucas duwde zich overeind. Zijn knieën zakten weg in de modder. Chase schudde zich naast hem uit, waardoor er koude spetters tegen Lucas zijn gezicht vlogen. Spot piepte luid en kroop meteen hoger tegen Josefien haar nek op. Zijn kleine pootjes klauwden zich vast in haar jas.

Ze zaten op een soort glooiende oever. Voor hen stroomde water. Geen nette gracht met stenen kade, maar een brede, slordig gegraven waterloop met modderranden en losgetrapte sporen. Aan de overkant stonden houten huizen, scheef en laag, met rieten daken en wankel schoorstenen. Touwen hingen te drogen langs palen. Er lag een kleine houten boot schuin in de oever, half in het water, half op het land.

“Dit is niet de Markt,” zei Lucas zacht.

Josefien veegde modder van haar handen en keek rond. Haar ogen waren groot, maar niet alleen van schrik. Er zat ook iets anders in. Verwondering. Herkenning. Alsof een puzzelstuk dat zij al eerder had gezien nu ineens in het echt voor haar lag.

“Dit is de Delf,” fluisterde ze. “Zo moet het er toen hebben uitgezien.”

De waterloop kronkelde langs de huizen. Geen auto's. Geen fietsen. Geen klinkers. Alleen aarde, planken en sporen van houten karren. In de verte blafte een hond terug. Het klonk rauwer dan Chase. Verderop riep iemand iets in een rauwe stem. De woorden waren Nederlands, maar anders uitgesproken. Stroevert. Alsof de taal nog niet helemaal dezelfde vorm had als in hun tijd.

Lucas voelde zijn hart bonzen.

“Het horloge heeft ons teruggestuurd,” zei hij. Hij haalde diep adem. “Ik denk naar 1246.”

Josefien zweeg. Ze keek naar haar handen, die nog steeds trilden. Dan legde ze ze voorzichtig op de modder naast zich. De psychometrie kwam niet altijd wanneer zij het wilde, maar als er ergens veel was gebeurd, reageerde haar gave vaak sneller dan bij gewone dingen.

Op het moment dat haar vingers de grond echt raakten, spatte er een reeks beelden door haar hoofd. Een kar wiel dat vastloopt. Een man die vloekt terwijl hij een vat lost. Regen die dagenlang neerklettert en de oever verandert in een glibberige massa. Mensen die toch blijven lopen, omdat ze geen keuze hebben. Ze voelden de plaats. Het gewicht van jaren. Maar het was allemaal nog jong. Nieuw. Deze plek had nog niet de duizend lagen van hun eigen tijd.

Josefien trok haar handen weg en ademde diep in.

“Alles is... dunner,” zei ze. “Alsof de geschiedenis hier nog niet zo dik is.”

Chase gaf een korte blaf en richtte zich op. Vanuit de richting van de houten huizen klonk nu duidelijk het geluid van stemmen. Er kwam iemand aan. Het klonk niet vriendelijk. Kort. Hard. Alsof er iemand aan het mopperen was.

“Kom,” zei Lucas. “We kunnen niet blijven zitten.”

Ze krabbelden overeind. Modder kleefde aan hun schoenen. Chase liep iets vooruit en snuffelde voorzichtig. Spot bleef nu volledig veilig tegen

Josefien haar nek zitten. Hij wilde kennelijk niets van deze nieuwe wereld zien. Zijn kleine lijfje trilde zo sterk dat zij het door haar kraag heen voelde.

Ze liepen een paar stappen langs de oever. De grond slurpte onder hun voeten. Er was geen duidelijke weg. Er waren alleen plekken waar de modder iets minder diep leek. Vanaf dichtbij zagen de huizen er nog rommeliger uit. Planken die niet helemaal recht zaten. Gaten in muren die waren dichtgestopt met stro en klei. Kleine raampjes met blazen in het glas. Soms was er helemaal geen glas, alleen een luik.

“Ze hebben niet eens een stoep,” mompelde Lucas.

“Niet zo hard praten,” siste Josefien. “We vallen al genoeg op.”

Ze hadden nog steeds hun eigen kleding aan. Lucas met zijn jas en spijkerbroek, Josefien met haar felgekleurde jas, en Chase die er minstens zo modern uitzag als zij. Er was niets aan hen dat bij deze tijd hoorde.

Een groep ganzen stak plotseling luid gakkend de modderstrook over. Ze maakten een nat spoor van pootafdrukken en poep. Chase wilde erachteraan, maar Lucas greep net op tijd zijn halsband.

“Nu even niet,” fluisterde hij.

Uit een deuropening kwam een vrouw tevoorschijn, haar haren onder een doek. Ze keek kort naar de ganzen, mompelde iets, en verdween weer naar binnen zonder hen te zien. Lucas haalde opgelucht adem.

“Hoe moeten we hier ooit onopvallend zijn?” fluisterde Josefien.

“Niet,” zei Lucas. “We moeten gewoon doen alsof we hier horen tot iemand het tegendeel bewijst.”

“Dat is geen plan,” zei Josefien.

“Jawel,” zei Lucas. “Het is een begin van een plan.”

Ze liepen verder langs de oever. Aan de andere kant van de waterloop zag Lucas een houten brug. Het was geen mooie boog van steen, maar een rechte, simpele constructie van dikke planken en palen. Een man met een kruiwagen liep eroverheen en het hout kraakte gevaarlijk onder het gewicht.

“Dat ding stort nog eens in,” fluisterde Lucas.

“Misschien is dat hier normaal,” zei Josefien. “Alles voelt hier tijdelijk. Alsof ze denken dat ze het later nog wel een keer echt gaan bouwen.”

Lucas bleef even staan en liet zijn blik over de nederzetting glijden. Hij zag geen toren van de Nieuwe Kerk, geen herkenbare gebouwen. Alleen houten huizen, kleine schuurtjes, rookpluimen en modder. Dit was Delft voordat Delft echt Delft werd.

“Als dit echt 1246 is,” zei hij zacht, “dan is het stadsrecht nog niet zo lang geleden.”

“Of het moet nog komen,” zei Josefien.

Die gedachte liet een koude rilling over zijn rug gaan. Ze wisten dat ze dicht bij een knooppunt in de geschiedenis zaten. Dat was precies waarom het horloge gereageerd had. Maar dicht bij betekende niet dat alles al beslist was.

“Wat is het plan nu?” vroeg Josefien. “We moeten weten waar we zijn. En wanneer precies.”

Lucas wilde net antwoorden toen er achter hen iemand zijn keel schraapte. Het geluid was kort, maar zo dichtbij dat hij verstijfde.

Hij draaide zich langzaam om.

Een jongen van ongeveer hun leeftijd stond een paar meter verder in de modder. Zijn kleding was grof geweven, zijn broek zat vast met een touw, zijn voeten waren half in leren schoenen gepropt die er nat en hard

uitzagen. Zijn haar was donker en viel in slierten om zijn gezicht. Hij keek hen aan met een mengeling van verbazing en achterdocht.

“Jullie horen hier niet,” zei hij. Zijn stem klonk ruw, maar niet vijandig. Meer alsof hij geconcludeerd had wat al duidelijk was.

Lucas slikte. Hij wist niet meteen wat hij moest zeggen. De jongen bekeek hun kleding, zijn blik gleed langs Chase, langs Spot, en bleef toen even rusten op de veters van Lucas zijn schoenen.

“Wat is dat?” vroeg hij. “Jullie schoenen glimmen. Dat is vreemd.”

Josefien herpakte zich als eerste. “We zijn hier net aangekomen,” zei ze. “We zijn verdwaald.”

De jongen kneepte zijn ogen iets samen. “Verdwaald,” herhaalde hij. “Langs de Delf raakt niemand zomaar verdwaald.”

Hij keek naar Chase, die nu zacht hijgend stond te wachten, gespannen maar niet agressief. De jongen kantelde zijn hoofd. “Die hond is ook anders,” mompelde hij, bijna tegen zichzelf. “En dat dier op je schouder. Ik heb nog nooit zoiets gezien.”

Spot piepte zacht, alsof hij begreep dat er over hem gesproken werd.

“Wie ben jij?” vroeg Lucas.

De jongen aarzelde even, alsof hij moest beslissen of hij het wel wilde vertellen.

“Mijn naam is Hendrik,” zei hij uiteindelijk. “Ik werk bij het hof.”

Het woord bleef even hangen tussen hen in. Hof. Lucas voelde zijn hart een slag overslaan.

“Het hof van de graaf?” vroeg hij voorzichtig.

Hendrik knikte langzaam. “Van de graaf, ja. En van zijn tante. Zij houdt alles hier in het oog.” Hij keek nog eens goed naar hen. “En zij zal willen weten wie jullie zijn. Want er zijn mensen die niet blij zijn met vreemden langs de Delf.”

Josefien en Lucas wisselden een korte blik. Het hof. De tante van de graaf. Dit kon maar één iemand zijn.

“Jonkvrouw Rikarde,” zei Josefien zacht.

Het was niet eens een vraag. Meer een constatering. Hendrik trok zijn wenkbrauwen op. Zijn ogen werden donkerder.

“Dat jullie haar naam kennen,” zei hij langzaam, “maakt het alleen maar vreemder.”

Hij draaide zich om, maar bleef met zijn voeten stevig in de modder staan. “Jullie komen mee,” zei hij. “Ik ga jullie naar het hof brengen. Het is niet veilig om hier alleen rond te lopen. Niet nu.”

“Niet nu?” herhaalde Lucas. Hij voelde hoe zijn maag zich iets samenknep. “Wat bedoel je met niet nu?”

Hendrik keek over zijn schouder naar hem om. Heel even leek het alsof hij iets wilde zeggen en zich dan bedacht.

“Er wordt veel gesproken,” zei hij alleen. “Te veel. Over rechten, over wie hier mag beslissen, over wie er buiten gelaten wordt. Er zijn mensen die vinden dat Delft nooit een echte stad mag worden.”

Hij keek naar de waterloop, naar de houten huizen, naar de modder onder hun voeten.

“En als ik eerlijk ben,” mompelde hij, “dan denk ik dat er iets staat te gebeuren.”

Hoog boven hen vloog een groep kraaien luid krassend over. De lucht leek nog iets donkerder te worden, hoewel het nog geen avond was. Lucas

voelde een lichte druk in zijn zak, waar het horloge lag. Het tikte niet meer, maar hij wist dat het hen niet zomaar hierheen had gebracht.

Hij keek naar Josefen. Zij keek terug, met dezelfde vraag in haar ogen.

Wat als dit niet alleen de plek was waar Delft een stad werd, maar ook de plek waar het bijna misging?

“Goed,” zei Lucas. Hij haalde diep adem. “Breng ons maar naar het hof.”

Hendrik knikte kort. Hij wenkte hen en liep voor hen uit, zijn voeten glijdend in de modder, richting de cluster van grotere gebouwen verderop, waar een paar hogere daken zich scherp aftekenden tegen de grijze lucht.

Bij elke stap voelde Lucas dat ze dieper een geschiedenis inliepen die nog niet klaar was met zichzelf.

En ergens, heel diep in zijn zak, leek het horloge heel even zwaarder te worden.

3. het Huis van Jonkvrouw Rikarde

Het hof lag iets hoger dan de rest van de nederzetting, alsof men had geprobeerd een plek te creëren die minder snel in de modder zou wegzakken. Hendrik liep met stevige passen voor hen uit. Hij zei weinig, maar zijn houding vertelde genoeg. Hij was op zijn hoede. Zijn schouders stonden gespannen. Zijn blik schoot telkens naar de randen van de nederzetting, alsof hij verwachtte dat iemand hen volgde.

De gebouwen van het hof waren groter dan de eenvoudige huizen aan de oever. De muren waren van hout, maar steviger en rechter dan de planken die ze eerder hadden gezien. Hier en daar zaten stukken kalk of leem tussen de voegen, wat het geheel net iets degelijker maakte. Rieten daken hingen als zware wenkbrauwen over kleine raampjes. Achter een van de huizen steeg rook op. De geur van brood en vlees mengde zich met de scherpere geuren van nat hout en natte grond.

Chase liep dicht tegen Lucas aan, alert maar nieuwsgierig. Spot bleef volledig verstopt onder Josefien haar haar, alsof zijn kleine lichaam precies wist dat dit geen plek was om gezien te worden.

“Is het hof van de graaf hier?” fluisterde Josefien.

“De graaf is niet altijd in Delft,” zei Hendrik zonder om te kijken. “Maar zijn mensen wel. En jonkvrouw Rikarde is hier bijna altijd. Zij zorgt voor alles.”

Lucas had al veel gelezen over haar. De tante van graaf Willem. Een vrouw met macht, wat in die tijd zeldzaam was. Sommige bronnen beschreven haar als streng, anderen als rechtvaardig. Niemand leek het erover eens te zijn wie ze precies was, maar iedereen was het erover eens dat zonder haar Delft nooit zo ver was gekomen.

Ze liepen een binnenplaats op. De grond bestond uit aangereiden aarde, vermengd met stro om het minder modderig te maken. In het midden stond een houten put met een touw dat zacht heen en weer wiegde in de wind. Een paar kippen scharrelden over de grond. Een jonge vrouw

klopte stof van een wollen deken op een houten bank. Verderop liep een man met een bos takken onder zijn arm naar een van de bijgebouwen.

Iedereen leek bezig, maar toch hingen er blikken aan hen. Sommigen kort. Sommigen lang. Sommigen nieuwsgierig. Sommigen argwanend.

“Hier komen weinig vreemden,” zei Hendrik. “Zeker nu niet.”

“Nu niet,” herhaalde Lucas. “Omdat het onrustig is?”

Hendrik hield stil en draaide zich naar hen om. “Je weet veel voor iemand die net is aangekomen,” zei hij langzaam. “Maar ja. Het is onrustig. De stadsrechten zijn nog geen zekerheid. Er wordt gesproken, er wordt ruzie gemaakt. Mensen willen veranderen, maar anderen willen dat niet. En soms lijkt het alsof de halve nederzetting op ontploffen staat.”

Josefien knikte. “Verandering doet altijd pijn.”

Hendrik keek haar even aan, alsof hij wilde vragen hoe ze dat wist, maar hij zei niets. In plaats daarvan liep hij verder naar de grootste deur van het hoofdgebouw. Een zware houten deur, zwart van pek en regen, met ijzeren beslag dat er ouder uitzag dan alles wat ze tot nu toe hadden gezien.

Hij klopte niet. Hij duwde de deur open.

Binnen was het warmer. Niet behaaglijk warm, maar warm genoeg om te voelen dat er vuur brandde ergens dieper in het gebouw. De lucht was dik van rook en geur van hars. Een smalle gang leidde naar een grotere ruimte. Daar brandden meerdere kaarsen en stond een groot haardvuur te knetteren.

En daar stond zij.

Een vrouw van middelbare leeftijd, met scherpe ogen en een zelfverzekerde houding. Haar haren waren opgestoken onder een fijne doek die rijker leek dan de kleding van de anderen. Haar jurk was eenvoudig, maar het stofje viel soepel zoals bij mensen met middelen.

Haar blik was onverwacht helder en doorboorde elk van hen alsof ze hun gedachten probeerde te lezen.

“Wie brengt deze kinderen hier?” vroeg ze. Haar stem was niet hard, maar vol autoriteit. Ze vulde de hele ruimte.

Hendrik boog licht. “Vrouw Rikarde. Ik vond hen langs de oever. Ze zagen er verdwaald uit.”

Jonkvrouw Rikarde stapte naar voren, langzaam, alsof ze tijd nam om elk detail op te merken. Lucas voelde hoe zijn keel droog werd. Josefien stond iets dichterbij hem aan. Chase bleef zitten, zijn oren half plat. Spot piepte een hoorbaar piepje tegen Josefien haar nek.

“Jullie komen niet uit deze nederzetting,” zei Jonkvrouw Rikarde zonder enige twijfel. “Dat zie ik aan jullie kleding. Aan jullie schoenen. Aan de manier waarop jullie kijken. Jullie lijken meer op reizigers dan op kinderen van deze streek.”

“Dat klopt,” zei Lucas voordat Josefien iets kon zeggen. Zijn stem klonk sterker dan hij zich voelde. “We zijn inderdaad reizigers.”

Dat was tenminste niet gelogen.

Rikarde keek tussen hen heen en weer. Er was geen vijandigheid in haar blik, maar wel scherpe waakzaamheid. “Reizigers raken meestal niet verdwaald langs de Delf,” zei ze. “En zeker geen kinderen. Dus vertel mij wat jullie hier zoeken.”

Josefien opende haar mond, maar sloot die weer. Haar blik ging naar Lucas. Zijn hart bonste. Hij wist dat ze niet de waarheid konden vertellen. De waarheid zou klinken als waanzin. Niemand in deze tijd zou geloven dat ze uit de toekomst kwamen. Ze zouden worden opgesloten. Of erger.

“We zochten werk,” zei Lucas. Het was het eerste dat in hem opkwam. “Onze ouders... zijn er niet meer.”

Het was niet helemaal waar, maar ook niet volledig verzonnen. Josefen keek hem snel aan, maar knikte toen kort mee. Hendrik keek weg, alsof hij het verhaal niet direct geloofde, maar er ook niet op in wilde gaan.

Rikarde hield haar hoofd iets schuin. “Werk,” zei ze. “Hier op het hof?”

“Als het mag,” zei Lucas.

“Hmm.” Haar blik ging naar Chase. “De hond is goed getraind. Dat zie ik. En dat kleine dier op haar schouder beweegt snel maar blijft kalm. Die dingen zeggen mij dat jullie anders zijn dan jullie eruitzien.”

Lucas voelde zijn maag draaien. Ze was niet dom. Verre van.

“Maar anders is niet altijd gevaarlijk,” vervolgde Rikarde. “En soms moet je anders durven zijn om iets te veranderen.”

Ze draaide zich om en liep naar een tafel aan de andere kant van de ruimte. Daar lag een stuk perkament op een houten schrijfplank. Een man met een ganzenveer stond ernaast, alsof hij wachtte op toestemming om verder te schrijven.

“De oorkonde moet vandaag nog voltooid worden,” zei ze. “Er is geen tijd te verliezen.”

De man keek nerveus om. “Vrouwe, ik doe mijn best, maar er is...”

“Geen tijd,” herhaalde ze streng.

Ze keek weer naar Lucas en Josefen.

“Misschien is het geen toeval dat jullie vandaag hier zijn,” zei ze. “Misschien brengt de wereld soms precies de mensen die nodig zijn.”

Lucas wist niet wat hij moest zeggen.

Josefen wel.

“Wat is er aan de hand?” vroeg ze zacht.

Rikarde keek naar het perkament.

“Er zijn mensen die niet willen dat Delft stadsrechten krijgt,” zei ze. “En zij zullen er alles aan doen om te voorkomen dat deze oorkonde ooit wordt ondertekend.”

Het haardvuur knetterde harder, alsof het woorden oppikte die het wilde versterken.

En Lucas voelde het. De spanning in de lucht. De druk in zijn zak van het horloge dat slapend leek, maar nooit echt sliep.

Hun komst hier was geen toeval.

Dit was het begin.

4. Markt Zonder Markt

Hendrik liep voor hen uit het grote vertrek weer uit. Jonkvrouw Rikarde had hen toestemming gegeven om zich vrij te bewegen binnen het hof, maar Lucas voelde heel duidelijk dat dit een test was. Misschien zelfs een stille opdracht. Zij wilde hen observeren. En zij wilde zien wie ze werkelijk waren.

Buiten op de binnenplaats was het drukker geworden. Er werd hout gestapeld, er werden zakken meel verplaatst en iemand riep dat de oven opnieuw moest worden aangestoken. De lucht was doordrongen van rook en het zoete, warme aroma van brood dat vers was gebakken. De stemmen mengden zich met het gekletter van metalen bakken en het gehinnik van een paard dat ongeduldig met zijn hoef over de grond tikte.

“Het lijkt op een markt,” fluisterde Josefen, “maar er is helemaal geen marktplein.”

“Misschien is dit hoe het begon,” zei Lucas. “Gewoon mensen die spullen ruilen en maken. De echte markt komt later.”

Ze liepen het hof uit, terug naar het pad dat naar de nederzetting leidde. De wind trok iets aan. Het rook naar nat hout en koude aarde. Spot kroop weer wat dieper onder Josefen haar haar. Hij was het niet gewend dat de wereld om hem heen zoveel geuren, geluiden en onbekende stemmen produceerde.

Vanuit de richting van de waterloop klonken luide stemmen. Hendrik versnelde automatisch zijn pas. “Dat zijn de mannen van de ambacht,” zei hij. “Zij praten altijd luid. Zeker nu.”

“Waarover?” vroeg Lucas.

Hendrik haalde zijn schouders op. “Over wat er gaat veranderen. Of het wel goed is dat Delft stadsrechten krijgt. Sommigen vinden het gevaarlijk. Sommigen vinden het zinloos. Anderen willen het juist graag.”

Josefien fronste. “Waarom zou iemand iets tegen stadsrechten hebben? Het geeft toch juist vrijheid?”

“Vrijheid is voor sommigen een bedreiging,” zei Hendrik droog. “Je kunt macht verliezen. Je kunt handel verliezen. Je kunt invloed verliezen. Dit is een kleine nederzetting. Iedereen heeft iets te zeggen, maar niet iedereen wil dat delen.”

Ze kwamen dichterbij de waterloop. De modder leek nog dieper dan eerder. Een groep mannen stond bij een kar vol vaten. Ze maakten grote gebaren, hun stemmen vol frustratie. Lucas hoorde woorden als belasting, recht, markt en geld. Hij begreep niet alles, maar de toon was somber.

“Zie je?” fluisterde Hendrik. “Onrust.”

Een van de mannen keek op toen ze voorbij liepen. Zijn ogen gingen van Hendrik naar Lucas, naar Josefien, naar de hond en weer terug. Zijn blik vernauwde zich. “Wie zijn dat?” vroeg hij met een stem die te luid en te scherp klonk.

“Horen bij mij,” zei Hendrik. Hij hield zijn hoofd recht. “Bezoekers van het hof.”

De man snoof. “Bezoekers,” mompelde hij. “Op een dag als deze. Wat een toeval.”

Hij keek naar Lucas alsof hij iets van hem verwachtte. Lucas keek niet weg. Er zat een spanning in de lucht. Iets dat leek op elektriciteit, maar ouder en rauwer. De man schudde uiteindelijk zijn hoofd en draaide zich weer om naar zijn kar.

“Kom verder,” zei Hendrik zacht. “We moeten voorbij deze groep.”

Ze liepen door tot ze aan de rand van wat later de Markt zou worden kwamen. Nu was het niets meer dan een open stuk aarde, modderig en ongelijk. Er stonden hier en daar houten kraampjes die meer leken op tafels. Sommige mensen verkochten groenten, anderen vis, sommigen

lapjes stof of houten schalen. Er hing een sfeer van handel, maar het had nog lang niet de levendigheid die Lucas kende uit zijn eigen tijd.

“Dit voelt alsof het nog niet besloten is,” zei Josefien. “Alsof dit allemaal kan verdwijnen als er één verkeerde keuze wordt gemaakt.”

Lucas knikte. “Misschien is dat precies waarom wij hier zijn.”

Ze liepen langs een kraampje waar een vrouw rauwe vis schoonmaakte. De geur prikte in hun neus. Chase snoof geïnteresseerd, maar Josefien trok hem naar zich toe. “Als hij dat eet, liggen we straks zelf in de modder,” zei ze zacht.

Even later stonden ze stil bij een klein stenen object, half ingegraven in de grond. Het leek oud, maar ook nieuw. Alsof het net was geplaatst of nog niet goed zat.

“Wat is dit?” vroeg Lucas.

Hendrik keek er even naar. “Dat moet een grenssteen worden,” zei hij. “Voor de markt. Maar ze kunnen het niet eens worden over waar hij moet staan. Dus staat hij scheef en onverankerd, net als alle beslissingen hier.”

Josefien knielde neer. Ze legde haar vingers heel voorzichtig op de steen. Haar adem stopte even, alsof de wereld om haar heen een seconde stilviel. Lucas keek gespannen toe. Hij wist dat ze voorzichtig moest zijn met wat ze voelde.

Plotseling schokte ze. Haar ogen schoten open. Ze trok haar hand weg alsof de steen heet was.

“Wat zag je?” vroeg Lucas snel.

Josefien slikte. “Een markt,” zei ze. “Een echte. Druk en vol. Precies op deze plek. Maar ik zag ook iets anders. Een leegte. Een toekomst waarin deze plek geen markt wordt. Alleen modder. Alleen stilte.”

Lucas voelde een koude kriebel in zijn nek. “Welke is echt?”

Josefien keek naar Hendrik. “Dat weet ik niet,” zei ze. “Maar iemand probeert te zorgen dat het de verkeerde wordt.”

Hendrik keek om zich heen, alsof hij verwachtte dat iemand hen afluisterde. “Jullie moeten voorzichtig zijn,” fluisterde hij. “Er zijn mensen hier die meer weten dan ze laten merken. Mensen die tegen het hof zijn. Tegen Rikarde. Tegen alles wat zij probeert op te bouwen.”

Lucas voelde zijn hart sneller gaan. De lucht leek zwaarder te worden. Hij keek naar de modderige grond onder zijn voeten. Alsof elk spoor dat iemand hier achterliet een verhaal kon veranderen.

“Wie zijn die mensen?” vroeg hij.

Hendrik hapte naar adem om iets te zeggen, maar toen hoorde Lucas het.

Een stem.

Niet ver weg.

Niet zacht.

Maar koud en helder.

“Jullie horen hier niet.”

Ze draaiden zich om.

De man van de kar stond achter hen. Zijn ogen donker. Zijn handen tot vuisten gebald. Een paar andere mannen stonden achter hem. Vreemde mannen. Mannen die eerder niet op de binnenplaats stonden.

Het voelde alsof de grond even trilde.

Hendrik deed een stap naar voren. “Ga weg,” zei hij. Zijn stem trilde licht, maar zijn houding was vast.

De man keek hem met een scheve grijns aan. “Rikarde verzamelt kinderen nu,” zei hij. “Dat is nieuw.”

Zijn blik gleed naar Lucas, toen naar Josefen, toen naar de hond.

“En vreemd,” fluisterde hij.

Lucas voelde hoe Chase zijn tanden liet zien. Hij deed het nooit. Alleen als iets echt verkeerd was.

De man keek hen nog één keer aan en draaide zich langzaam om. Zijn voetstappen klakten nat de modder in. De anderen volgden hem zonder een woord.

Toen ze uit zicht waren, haalde Hendrik langzaam adem.

“Dit gaat niet goed eindigen,” zei hij zacht.

“Voor wie?” vroeg Lucas.

Hendriks ogen bleven strak op de lege modderige vlakte gericht. “Voor Delft,” fluisterde hij. “Als iemand niet ingrijpt.”

5. het Gebroken Zegel

De lucht was zwaarder toen ze terugliepen naar het hof. Alsof er iets hing boven de nederzetting dat nog geen naam had. De stemmen op de markt klonken doffer. Minder vrolijk. Minder zeker. Lucas had het gevoel dat de grond onder zijn schoenen anders trilde, alsof de modder zelf nerveus was.

Chase bleef dicht bij hen, zijn staart laag. Spot zat verstopt onder Josefen haar haar en roerde zich bijna niet meer. Hendrik liep sneller dan eerder, zijn stappen kort en scherp. Hij keek om de paar seconden achterom.

“Die man volgde ons,” fluisterde Josefen.

“Hij volgde ons niet,” zei Hendrik zacht. “Hij observeerde ons. Dat is erger.”

“Waarom?” vroeg Lucas.

Hendrik ademde diep uit. “Omdat hij niet vertrouwt wat nieuw is. En al helemaal niet wat onverwacht verschijnt.”

Toen ze het hof weer binnenkwamen, was de sfeer anders dan eerder die dag. De mensen die over de binnenplaats liepen, fluisterden met elkaar. Een paar kinderen renden niet meer spelend voorbij, maar dicht bij hun ouders. Een paard werd haastig naar een stalletje geleid. Iemand sloot halsoverkop een luik dat eerder nog openstond.

“Wat is hier aan de hand?” vroeg Josefen.

“Geruchten,” zei Hendrik. “En geruchten verspreiden zich hier sneller dan de wind.”

Hij leidde hen naar hetzelfde gebouw waar ze eerder Jonkvrouw Rikarde hadden ontmoet. Binnen was het warmer, maar de warmte was nu drukkend. Alsof het vuur in de haard te fel brandde. Alsof iemand de spanning probeerde weg te branden, maar het alleen maar erger maakte.

In de grote ruimte stond Rikarde voor de tafel waar het perkament lag. De klerk stond ernaast, nog nerveuzer dan eerder. Zijn handen trilden zichtbaar. Op de tafel lag niet één document, maar twee. En er hing een geur van warme was in de lucht.

“Wat is er gebeurd?” vroeg Hendrik.

Rikarde keek op. Haar ogen waren scherp, maar niet boos. Eerder vastberaden.

“Iemand is hier binnen geweest,” zei ze. “Toen wij weg waren.”

Lucas voelde zijn maag ineens krompen. Josefen duwde haar schouders iets naar voren, alsof ze bescherming zocht voor Spot.

“Wat hebben ze gedaan?” vroeg Lucas.

Rikarde wees naar het perkament. “Ze hebben geprobeerd het document te vervangen. Deze oorkonde is vals. De zegel is gebroken.”

Lucas keek naar de tafel. Op het tweede perkament lag een klonter koude, gescheurde was, nog steeds in de vorm van een zegel dat ooit rond was geweest. De rand was grillig. Geknakt. Er zaten vingerafdrukken in, alsof iemand haastig had geprobeerd iets weg te trekken.

En naast het gebroken zegel lag een klein metalen voorwerp.

Een zegelstempel.

Maar niet een van het hof.

Hij zag meteen dat het ontwerp niet klopte. Te grof. Te simpel. Te nieuw om echt te zijn, maar te oud om uit hun eigen tijd te komen. Alsof iemand een mislukte kopie had gemaakt.

“Ze wilden dit gebruiken om een valse oorkonde te maken,” zei Rikarde. Haar stem bleef beheerst, maar haar kaak stond strak. “Maar ze waren niet goed genoeg.”

Josefien deed een stap naar voren en keek naar het gebroken zegel, alsof ze iets voelde dat de anderen niet voelden. Lucas wist dat ze heel voorzichtig moest zijn, maar hij zag dat ze haar hand al ophief.

“Wacht even,” fluisterde hij.

Ze keek hem aan. Er lag aarzeling in haar ogen, maar ook noodzaak. Ze knielde en legde haar hand heel voorzichtig op het stuk gebroken was.

Het gebeurde vrijwel meteen.

Haar adem stakte.

Spot piepte bij haar oor.

Haar ogen draaiden een fractie weg, alsof ze door de tijd heen keek.

Lucas pakte haar arm vast, zodat ze niet zou vallen. “Wat zie je?” vroeg hij zacht.

Josefien hapte naar adem. “Het was donker,” fluisterde ze. “Iemand sloop binnen. Hij droeg een kap. Hij keek om zich heen en pakte het document van tafel. Hij wilde het vervangen met dit, maar iemand kwam binnen. Hij schrok. Het zegel brak. Hij liet het vallen en rende weg.”

“Wie?” vroeg Rikarde.

Josefien schudde haar hoofd. “Ik zag zijn gezicht niet, maar ik voelde iets. Hij is geen buitenstaander. Hij hoort bij jullie. Hij kent dit gebouw.”

Hendrik trok bleker weg.

“Wat bedoel je met kennen?” vroeg hij zacht.

“Hij wist precies waar alles lag,” zei Josefien. “Hij bewoog alsof hij hier elke dag kwam.”

Er viel een stilte die langer voelde dan een minuut.

De klerk kuchte nerveus. “Vrouwe... wat nu?”

Rikarde keek naar hem, toen naar Lucas en Josefien. “Het document moet opnieuw gewaarmerkt worden,” zei ze. “Vandaag nog. Voor de nacht valt.”

“En de man die dit wilde doen?” vroeg Lucas.

“Die moeten we vinden,” zei Rikarde. “Want hij komt terug. Dat weet ik zeker.”

Ze draaide zich naar Hendrik. “Breng deze kinderen naar buiten. Maar blijf in de buurt. Ik denk dat zij meer weten dan ze zelf begrijpen.”

Hendrik knikte en wenkte hen. Ze liepen weg van de tafel. Lucas voelde zijn hart nog steeds bonzen. Josefien liep iets voorovergebogen, alsof ze nog niet volledig terug was uit de beelden die zij had gezien.

Toen ze het vertrek verlieten, voelde Lucas opnieuw de lichte druk in zijn zak.

Het horloge.

Hij legde onopvallend zijn hand erop.

Het tikte niet.

Maar het voelde warm. Niet dreigend, maar wakker.

Alsof het wist dat dit nog maar het begin was.

6. Schaduwen op het Hof

De avond viel sneller dan Lucas had verwacht. De lucht werd blauwgrijs en het vuur in de haard van het hof werd hoger opgestookt om de kilte buiten te houden. Buiten klonk het gekletter van houten emmers, het roepen van mensen die nog snel werk wilden doen voordat het echt donker werd. De nederzetting leek kleiner wanneer de nacht viel. Alsof de wereld ophield buiten het licht van de fakkels.

Hendrik leidde hen naar een zijgebouw van het hof. Het was iets stiller hier. Minder mensen, minder haast. De geur van hout rook sterker, alsof het net was verzaagd. Chase liep voor hen uit, neus laag bij de grond, oren alert. Spot zat trillend op Josefien haar schouder, maar leek zich dapperder te houden dan eerder.

“Waarom is iedereen zo gespannen?” vroeg Lucas zacht.

Hendrik keek opzij. “Omdat de stadsrechten alles gaan veranderen. Dat maakt mensen bang. Sommigen willen het nieuwe begin. Anderen willen dat alles blijft zoals het altijd was. En er zijn er die bang zijn om alles te verliezen.”

Josefien fronste. “Wie zou er zoveel verliezen dat hij een oorkonde probeert te saboteren?”

Hendrik aarzelde even. “Er zijn families die geld verdienen aan de oude regels. Aan tol die door hen wordt gevraagd. Aan macht die zij nu hebben, omdat niemand hen tegenspreekt. Als Delft een stad wordt, verandert dat. Dan moet iedereen zich houden aan dezelfde afspraken.”

Hij bleef stilstaan bij een smalle doorgang die naar een donkerder deel van het hof leidde.

“Daar gebeurt het meeste,” fluisterde hij. “De plannen. De onderhandelingen. En misschien ook... de tegenstand.”

Ze volgden hem door de doorgang. Aan het einde kwam een kleine binnenplaats tevoorschijn, omringd door houten gebouwen. Er brandde

één fakkel aan de muur, die een dansende schaduw over het plein wierp. De stilte voelde zwaar.

“Waarom brengen we hen hierheen?” vroeg Lucas fluisterend.

“Ik wil jullie iets laten zien,” zei Hendrik. “Maar jullie moeten stil zijn. Als iemand ons betrapt, krijg ik grote problemen.”

Josefien keek hem strak aan. “Wat voor problemen?”

Hendrik glimlachte schuin. “De soort die je krijgt wanneer je iets doet wat niemand je gevraagd heeft, maar wat misschien wel nodig is.”

Hij liep naar een smalle deur, nauwelijks zichtbaar tussen twee planken. Hij duwde de deur zacht open. Een donkere hal lag erachter, verlicht door een zwakke gloed uit een aangrenzende ruimte.

“Kom,” fluisterde hij.

Lucas en Josefien stapten voorzichtig naar binnen. Chase volgde hen en snuffelde de donkere lucht in. Spot bleef doodstil op Josefien haar schouder, alsof hij wist dat geluid nu gevaarlijk was.

Ze kwamen uit in een lage ruimte met een stenen vloer. Een paar houten tonnen stonden scheef tegen de muur. Aan de overkant van de ruimte zat een kier in een houten wand, niet groter dan een handbreedte.

“Hier,” fluisterde Hendrik. “Kijk maar.”

Lucas boog zich naar voren. Door de kier heen zag hij een grotere kamer, verlicht door twee olielampen. In het midden stond een lange tafel met perkamenten, boeken en rolzegels. Een paar mensen stonden rond de tafel.

Lucas herkende er één meteen.

De man met de donkere ogen. De man van de markt. De man die hen eerder had aangesproken.

Zijn stem klonk gedempt maar scherp. “Het is te vroeg. Rikarde weet te veel. Zij laat dit nooit gebeuren.”

Een andere stem reageerde. Lager. Voorzichtig. “Als de oorkonde morgen wordt ondertekend, verliezen we alles. Onze rechten. Onze handel. Onze stem. Dan beslist de graaf. Niet wij.”

“Dan moeten we voorkomen dat die ondertekening ooit plaatsvindt,” zei de man met de donkere ogen.

Lucas voelde zijn keel droog worden. Josefiën kneepte zijn arm stevig vast. Haar ademhaling was kort en snel.

“Kun je iets horen?” fluisterde Lucas.

Josefiën schudde haar hoofd, maar hij zag aan haar ogen dat ze probeerde te voelen, proberen te luisteren in de tijd zelf. Soms werkten haar gaven zo, wanneer er veel spanning in een ruimte hing.

Maar dit keer voelde ze niets. Of misschien wilde ze niets voelen.

De mannen in de kamer gingen dicht bij de tafel staan. De man met de donkere ogen pakte een stuk perkament. Een ander wees naar een klein houten kistje dat half open stond.

“Het zegel is mislukt,” zei de lagere stem. “Die kinderen en die hond hebben het gezien. En Hendrik liep met hen mee.”

De man met de donkere ogen snoof. “Kinderen. Ongevaarlijk. Maar zij weten te veel.”

Lucas voelde zijn hart stoppen. Even kon hij zich niet bewegen.

Josefiën legde haar hand op zijn pols. “We moeten hier weg,” fluisterde ze. “Nu.”

Maar Hendrik schudde zijn hoofd. “Wacht. Nog even. Ik moet weten wat hun plan is.”

Het was alsof de tijd vertrager gleed, alsof elke seconde langer duurde dan normaal. De mannen draaiden hun hoofden iets weg, en iemand schoof een stoel dicht tegen de tafel.

Maar toen gebeurde wat Lucas het meest vreesde.

De man met de donkere ogen bleef plotseling stil staan.

Zijn hoofd draaide.

Recht naar de kier.

Recht naar hen.

Lucas voelde zijn adem vastzitten in zijn borst.

De man zette een stap naar voren.

Nog een.

Zijn hand ging naar de tafel, waar een klein mes lag.

Chase gromde zo laag dat alleen zij het hoorden.

Hendrik greep hen beiden bij hun armen.

“Rennen,” fluisterde hij.

De deur achter hen stond nog half open. De hal was smal. De fakkel op de binnenplaats flakkerde.

Ze renden.

En achter hen klonk de stem die de hele nederzetting deed verstijven.

“Zoek ze. Nu.”

7. Achtervolging langs de Delf

Ze vlogen de smalle hal door. Voeten klakten op de ongelijke stenen vloer. De koude lucht van de binnenplaats sloeg hen tegemoet alsof iemand een deur naar buiten had opengegooid. Chase rende vooruit, maar keek telkens om, klaar om terug te draaien als dat nodig was. Spot zat ergens diep onder Josefen haar haar verborgen en bewoog geen spier.

“Hierlangs,” hijgde Hendrik. Hij dook onder een lage balk door en duwde een smalle deur open die naar buiten leidde. De deur kraakte, maar er was geen tijd om voorzichtig te zijn. Achter hen klonk het schrapende geluid van een stoel die omviel en stemmen die plotseling omhoogschoten.

“Ze hebben ons gezien,” fluisterde Josefen.

“Dat weet ik,” zei Hendrik kort. Zijn stem trilde, maar zijn benen niet.

Ze stonden weer op de kleine binnenplaats tussen de houten gebouwen. De fakkel aan de muur flakkerde wild in de tocht. Hendrik keek om zich heen. “Niet richting de poort,” zei hij snel. “Daar zoeken ze als eerste. We moeten naar beneden, richting de Delf.”

“Ben je gek?” zei Lucas. “Daar zijn we net vandaan gekomen. Ze weten dat wij daar geweest zijn.”

“Precies daarom denken ze dat wij daar niet naartoe gaan,” zei Hendrik. “Vertrouw mij.”

Er was geen tijd om te discussiëren. Ze renden de binnenplaats over en doken een smalle doorgang in tussen twee schuren. Houten planken schuurden langs hun schouders. Chase wrong zich er toch tussendoor, zijn nagels krasten over de aarde. Aan het einde van de doorgang kwamen ze uit achter het hof, waar een steile helling naar beneden leidde.

De helling was een mengsel van aarde, stenen en half losgetrapte planken. Regen had diepe groeven getrokken. Lucas slikte. “Als we hier vallen, rollen we zo de Delf in,” zei hij.

“Dan moeten we niet vallen,” zei Hendrik. Hij zette zijn voet voorzichtig op de eerste glibberige plek en liet zijn gewicht langzaam zakken. “Hou je vast aan de planken. Niet aan het gras. Dat trekt los.”

Ze volgden hem, stap voor stap. Modder kletste tegen hun schoenen. Hun ademhaling was het enige wat even hoorbaar was, tot er een geschreeuw losbarstte boven het hof.

“Ze gaan uitzwormen,” hijgde Hendrik. “Ze zoeken in de hoofdgangen, maar als ze slim zijn, komen ze ook hierheen.”

Lucas wilde vragen waarom hij dat zo zeker wist, maar hij wist het antwoord al. Als je zelf een routes zoekt om te ontsnappen, bedenk je ook hoe je iemand anders zou vangen.

Chase gleed een beetje weg, maar herstelde zich snel. Josefiën greep een uitstekende plank en trok zich naar beneden. Haar handen deden pijn, maar ze klaagde niet. Spot drukte zich zo stevig tegen haar nek dat het bijna zeer deed.

Beneden aan de helling vlakke de grond iets af. De modder was nog steeds diep, maar minder steil. De waterloop glansde in het zwakke licht van de avond. Aan de overkant stonden de houten huizen als donkere silhouetten tegen de lucht.

“Deze kant op,” zei Hendrik. “Langs de oever. Blijf zo laag mogelijk.”

Ze kropen bijna langs de rand, tussen stapels hout en rottende plantenresten. Af en toe lag er een omgevallen ton of een hoop touwen waar ze overheen moesten stappen. Chase dook telkens voor hen uit en checkte de weg. Zijn oren stonden hoog. Elke onbekende beweging liet hem verstijven.

“Wat was dat daarbinnen?” vroeg Lucas met een schorre stem. “Die mannen, dat plan. Hoe ver zijn ze al?”

“Te ver,” zei Hendrik. “Als Rikarde jullie niet had gevonden, was het document waarschijnlijk al vervangen. Zij willen dat de stadsrechten nooit geldig worden. Of dat zij de voorwaarden bepalen, in plaats van de graaf.”

“Kunnen ze dat?” vroeg Josefen.

“Als zij het enige document in handen hebben, wel,” zei Hendrik. “Papier vergeet niet.”

Lucas voelde zijn maag samenknijpen. Alles waar hij van hield in zijn stad, alles wat hij kende, hing af van dat ene stuk perkament. En nu waren zij in een tijd waarin niemand wist wat er uiteindelijk zou gebeuren. Behalve zij.

Footsteps.

Dit keer niet achter hen in de gang, maar hogerop langs de helling. Iemand riep iets. Een andere stem antwoordde. Er klonk het metaalachtige geluid van iets dat tegen een steen stootte.

“Ze zijn hier,” fluisterde Josefen.

“Doorlopen,” zei Hendrik. “Nog een stuk verder. Daar is een steiger waar bouw materiaal ligt. Misschien kunnen we ons verstoppen.”

Ze bewogen sneller nu. De modder klotste onder hun voeten. Lucas gleed weg, maar ving zich op aan een paal. Hij voelde het koude hout in zijn handpalmen snijden. Chase draaide zich om en keek hem bezorgd aan.

“Ik ben oké,” hijgde Lucas. “Ga maar.”

De stemmen achter hen werden duidelijker. Ze hoorden de man met de donkere ogen. Zijn toon was scherp en boos. “Ze kunnen niet ver zijn. Ze waren net nog achter de hal. Doorzoek alles. Dit zijn geen gewone kinderen.”

Ze doken achter een lage houten constructie die tegen de oever was gebouwd. Het was een soort tijdelijk platform, half af. Planken lagen los.

Balken staken uit over het water. Een deel was met touwen vastgemaakt aan palen in de bodem van de Delf.

“Hier,” fluisterde Hendrik. “Als we er onderdoor kruipen, zien ze ons niet meteen.”

Lucas keek naar de ruimte onder de planken. Het was smal. Het water klotste zacht tegen de palen. De lucht rook naar algen en hout. Niet prettig, maar beter dan gezien worden.

“Jij eerst,” zei hij tegen Josefien.

Zij knikte en liet zich voorzichtig zakken. Ze schoof onder de eerste balk door, haar handen glibberig van de modder. Spot piepte, maar bleef zitten. Chase volgde, zijn lijf laag tegen de grond gedrukt, zodat hij net onder een dikke balk door kon.

Lucas ging als laatste. Hij voelde het hout schuren langs zijn rug. Zijn schoenen gleden bijna uit, maar hij haakte zijn tenen in een kleine richel in de grond. Koud water raakte zijn enkel.

Boven hen klonken voetstappen.

“Hier beneden ligt de Delf,” zei een stem. “Als ze slim zijn, zijn ze niet zo dicht bij het water gebleven. Niemand wil hier in vallen.”

“Die jongen had slimme ogen,” zei de man met de donkere ogen. “Slimme ogen en verkeerde schoenen. Ik vertrouw slimme kinderen niet. Kijk toch maar.”

Er klonk een schuivend geluid. Iemand duwde tegen een plank. Het hout boven hen kraakte. Splinters dwarrelden als stof naar beneden. Lucas klemde zijn kaken op elkaar. Hij durfde niet eens te slikken. Chase hield zijn kop laag en bewoog niet.

De voetstappen kwamen dichterbij.

Josefien kneep haar ogen dicht. In de duisternis onder de steiger voelde ze de aanwezigheid van de plaats. Hout dat net gesneden was uit bomen die nog maar kort geleden in een bos hadden gestaan. Touwen die pas waren gespannen. Deze plek had nog bijna geen geschiedenis. Bijna geen echo. Dat maakte het tegelijk leeg en eng.

“Zie je iets?” vroeg een andere stem boven hen.

“Nog niets,” gromde de man met de donkere ogen. “Maar ze zijn hier. Dat weet ik.”

Een plank werd hard opzij geschoven. Licht viel in stroken door de kieren. Het raakte net Lucas zijn arm. Hij trok zich terug in de schaduw. Zijn hart sloeg zo luid dat hij bang was dat zij het zouden horen.

Toen gebeurde er iets.

Een dun stuk hout brak.

Niet onder de voeten van de mannen.

Onder Lucas zijn hand.

Het kleine knappend geluid klonk veel harder dan het in werkelijkheid was. Alsof de hele steiger het hoorde.

“Wat was dat?” vroeg iemand boven hen.

“Daar,” riep een ander. “Onder de planken.”

Het volgende moment begon de steiger te trillen. Iemand stompte met zijn voet op de planken. Hout dreunde boven hen, stof dwarrelde in hun ogen. Lucas kon nauwelijks zien. Het water sloeg harder tegen de palen.

“Ren,” fluisterde Hendrik hees. “Nu. Langs de oever. Niet terug. Naar de brug.”

Ze kropen haastig onder de steiger vandaan. De eerste man boven hen knielde al neer en keek tussen de planken. Zijn ogen ontmoetten bijna die van Lucas. Maar Lucas was net snel genoeg om zich opzij te werpen.

Ze schoten naar buiten, de open wal op. De lucht voelde plots enorm. De Delf lag als een donkere streep naast hen. Iemand schreeuwde achter hen.

“Daar. Pak ze.”

Ze renden.

De modder gaf nauwelijks houvast, maar hun benen deden het werk. Chase sprong over plassen heen en blafte één keer scherp, alsof hij zichzelf moed inblafte. Spot klemde zich vast. Josefien voelde niets anders meer dan haar eigen ademhaling en de kloppende pijn in haar benen.

“De brug,” hijgde Hendrik. “Als we de brug over zijn, verliezen we ze misschien tussen de huizen.”

De houten brug doemde voor hen op als een smalle, donkere streep. Hij was te smal voor twee mensen naast elkaar. Planken lagen niet helemaal strak. Sommige zaten scheef. Het water onder de brug glinsterde vaag in het laatste licht.

“Lijkt mij geen goed idee,” riep Josefien, maar het was te laat om te stoppen.

Ze stormden de brug op. De planken kraakten onder hun gewicht. De brug schommelde licht. Lucas voelde zich even duizelig. Aan zijn rechterkant zag hij de Delf. Het water bewoog langzaam, maar diep. Hij wilde er niet in vallen.

Achter hen denderden voetstappen het pad op. De mannen waren niet ver weg. Een steen vloog langs hen heen en plonsde in het water.

“Doorlopen,” riep Hendrik. “Niet omkijken.”

Ze waren halverwege toen er iets stukging.

Een van de planken begaf het.

Niet onder Lucas.

Onder Hendrik.

Met een hol krakend geluid brak het hout en zijn been zakte erdoorheen. Hij viel naar voren, greep een touw en wist zichzelf net tegen te houden voordat hij volledig door de brug heen zakte.

“Hen...” begon Lucas, maar hij gleed zelf bijna uit.

Hendrik klemde zich vast aan de zijkant van de brug. Zijn gezicht trok samen van pijn. “Ga,” siste hij. “Ga door. Ik kom wel los.”

Josefien keek achterom. De mannen waren nu duidelijk zichtbaar. Hun gezichten donker. Hun handen gebald. Ze zouden binnen enkele seconden bij de brug zijn.

“Wij laten jou niet achter,” hijgde ze.

“Wel dus,” zei Hendrik. “Anders haalt niemand het.”

Lucas voelde alles tegelijk in zijn lijf. Paniek. Woede. Angst. Maar ook iets anders. Eens besef dat dit groter was dan zij. Groter dan Hendrik. Groter dan dit moment.

Hij nam een beslissing.

“Josefien, jij eerst naar de overkant,” zei hij. “Neem Chase mee. Als zij jou pakken, hebben ze haar gave. Dat moet niet gebeuren.”

Josefien keek hem aan. “Wat ga jij doen?”

Lucas draaide zich om naar Hendrik. “Hem eruit halen,” zei hij. “En dan samen rennen. Dat is het enige plan dat ik heb.”

De mannen waren bijna bij de brug. De voorste stapte al op de eerste plank.

Josefien keek nog een keer naar hem, naar Chase, naar de mannen.

En toen rende zij.

De planken kraakten, maar hielden. Chase rende naast haar. Zij haalde de overkant en sprong het pad op. Zonder te stoppen draaide ze zich om en keek naar Lucas.

Hij was bij Hendrik.

“Hou je vast,” hijgde Lucas.

Hij greep Hendrik bij zijn arm en trok. De plank zat vast rond zijn been. Het hout was versplinterd. Het touw langs de zijkant van de brug gaf een beetje mee. Lucas zette zijn voet schrap en trok nog harder. Zijn armen brandden van de inspanning.

Achter hen klonk weer het geluid van voetstappen. De man met de donkere ogen liep nu over de brug. Elke stap zorgde voor een dreun.

“Je redt het niet,” zei Hendrik met opeengeklemd tanden.

“Jawel,” zei Lucas. “Dat is het punt. Wij redden het wel.”

Hij voelde iets loslaten. De plank gaf mee. Met een ruk schoot Hendrik zijn been vrij. Hij viel bijna door de knieën, maar Lucas greep hem vast en trok hem overeind.

“Rennen,” riep Lucas.

Ze draaiden zich om en stormden naar de overkant. De man met de donkere ogen zette een laatste grote stap, maar precies toen zij hem passeerden, klonk er een dieper krakend geluid.

De plank waar hij op stapte brak.

Zijn voet schoot weg.

Zijn lichaam kantelde.

Voor een fractie van een seconde leek hij in de lucht te hangen, met zijn armen wijd gespreid. Toen verdween hij uit hun blikveld.

Er klonk een zware plons.

Het water van de Delf werd onrustig. Spatten vlogen omhoog. Iemand riep iets. Nog iemand schreeuwde.

Lucas bereikte de oever aan de overkant en sprong het pad op. Hij draaide zich om. De mannen achter hen hadden moeite om zich te staande te houden op de schommelende brug. Eén keek geschrokken naar het kolkende water.

“Hij is gevallen,” riep hij. “Help hem eruit.”

“Door,” hijgde Hendrik. “Voor ze bedenken wie ze het meest willen pakken.”

Josefien stond al klaar met Chase naast haar. Spot kroop voorzichtig weer met zijn kopje uit haar haar.

“En nu?” vroeg ze. “Waarheen?”

Hendrik keek naar het hof, dat als een donkere silhouet achter de huizen oprees. Hij keek naar de brug, waar de mannen nog steeds bezig waren, en naar de Delf, die de gebeurtenissen koud bleef doorstromen.

“Nu,” zei hij langzaam, “gaan we naar Rikarde. Het is tijd dat zij alles weet.”

Lucas knikte.

Hij voelde het horloge in zijn zak. Het tikte niet. Maar het voelde zwaarder dan ooit. En ergens diep vanbinnen wist hij dat de strijd om Delft nog maar net begonnen was.

8. de Keuze van de Graaf

De weg terug naar het hof voelde korter dan heen, maar zwaarder. Alsof elke stap gevuld was met alles wat ze net hadden gezien. De schreeuw, de val in de Delf, het breken van de brug. De lucht was donkerder geworden. Geen zon meer, alleen een matte gloed die ergens achter de wolken hing. De eerste fakkels waren al aangestoken langs de grotere gebouwen.

Hendrik liep mank. Zijn been deed duidelijk pijn, maar hij klaagde niet. Zijn gezicht was strak, zijn kaak gespannen. Lucas liep naast hem en hield zijn arm in de gaten, bang dat hij alsnog zou uitglijden. Josefien liep iets achter hen met Chase dicht bij haar zijde. Spot zat weer op haar schouder en trilde zacht.

“Gaat het?” vroeg Lucas.

“Het gaat,” zei Hendrik. “Maar als iemand vraagt waarom ik mank loop, zeg ik dat ik ben gevallen over iets dat in de weg lag.”

“Zoals hun plannen,” zei Josefien.

Zelfs nu moest Lucas kort grinniken. “Jij kan echt overal een opmerking over maken.”

“Iemand moet het doen,” zei ze. Toch klonk haar stem minder luchtig dan normaal. Haar ogen wezen vooruit, naar het hof dat dichterbij kwam.

“Wat als ze ons niet geloven?”

“Dan hebben ze een probleem,” zei Lucas. “Niet wij.”

Hij meende het maar half. Hij wist heel goed dat als volwassenen hen niet geloofden, zij weinig konden doen. Zeker in deze tijd, waarin kinderen vooral moesten luisteren. Maar hij wist ook dat ze geen keuze meer hadden. De mannen van de markt waren nu niet alleen gevaarlijk, ze waren ook wanhopig. Dat maakte hen nog gevaarlijker.

Bij de poort van het hof hield een wachter hen tegen. “Waar komen jullie vandaan?” vroeg hij. Zijn blik gleed langs de modder op hun kleding, de scheur in Hendriks broek, de intense blik in Lucas zijn ogen.

“Van de Delf,” zei Hendrik kort. “En van problemen.”

De wachter wilde iets terugzeggen, maar toen hij Hendrik echt herkende, veranderde zijn houding. “Ga maar door,” zei hij. “Vrouwe Rikarde zoekt je al.”

“Dat verbaast mij niets,” mompelde Hendrik.

Binnen was het nog drukker dan eerder. Mensen praatten snel met elkaar. Er werd met handen gewezen, met hoofden geschud, met stemmen gesmoord. Iemand droeg een stapel hout naar binnen. Een ander rende met een kruik water langs. Lucas zag zelfs een paar gewapende mannen die hij eerder niet had gezien. Zij droegen speren en eenvoudige harnassen. Hun blikken waren strak.

“Ze verwachten gedoe,” fluisterde Josefien.

“Gedoe is er al,” zei Lucas. “Wij zijn alleen de enigen die precies weten hoe erg.”

Hendrik bracht hen zonder te stoppen naar de grote ruimte waar het haardvuur knetterde. Hij duwde de deur open zonder zich aan te kondigen.

Rikarde stond bij de tafel. De klerk was er ook, bleek en bezweet, alsof hij al uren niet had stilgestaan. Naast hen stonden twee mannen in eenvoudige maar nette kleding. Zij droegen geen zwaarden, maar Lucas herkende de houding van mensen die gewend waren dat er naar hen geluisterd werd.

“Vrouwe Rikarde,” begon Hendrik, maar zij hief haar hand.

“Jullie zijn laat,” zei ze. “En jullie zijn vies. Dat is geen goed teken.”

“Het is nog erger dan u dacht,” zei Lucas.

Haar blik verschoof van Hendrik naar hem. “Vertel.”

Hendrik aarzelde even, alsof hij de juiste woorden zocht. Lucas zag dat hij het moeilijk vond om te spreken in een ruimte vol mensen die boven hem stonden. Niet qua karakter, maar qua positie.

“Ik heb hen meegenomen naar een plek in het hof,” zei Hendrik. “Een plek waar bijna niemand komt. Daar hoorden we gesprekken die niet voor onze oren bestemd waren.”

“Welke gesprekken?” vroeg een van de nette mannen. Zijn stem klonk scherp.

“Over de oorkonde,” zei Lucas. “Over het stadsrecht. Over hoe zij gaan voorkomen dat de ondertekening doorgaat.”

De ruimte werd iets stiller. Alleen het haardvuur sprak nog, met elke knetterende vonk.

“Wie is zij?” vroeg de andere man, terwijl hij zijn kin naar Josefiën bewoog. “Zij ziet er te jong uit om te weten waarover zij praat.”

“Zij is degene die dingen voelt die wij niet kunnen zien,” zei Rikarde kalm. “En zij heeft al eerder gelijk gehad.” Ze keek naar Josefiën. “Wat heb je gezien?”

Josefiën slikte. Ze voelde de ogen van iedereen op zich gericht. “We zagen de man van de markt,” zei ze. “De man met de donkere ogen. Hij was daar, samen met anderen. Ze spraken over het tegenhouden van de stadsrechten. Over het vervangen van de oorkonde. Ze noemden zelfs uw naam.”

“Mijn naam,” herhaalde Rikarde. Er zat geen schrik in haar toon, eerder iets dat op vermoeidheid leek. “Wat zeiden zij precies?”

“Dat u het nooit zou toelaten,” zei Josefien. “En dat u daarom buiten spel gezet moest worden.”

Een paar mensen trokken hoorbaar adem. De klerk staarde naar de tafel, alsof hij hoopte dat hij onzichtbaar werd.

“U verwacht toch niet dat wij kinderen geloven boven volwassen mannen die hier al jaren werken?” zei de scherpe man. Zijn ogen knepen zich samen. “Dit zijn zware beschuldigingen.”

“Zwaarder dan een gebroken zegel?” vroeg Rikarde rustig.

Hij zweeg.

Lucas keek naar de tafel. Er lagen nu drie stukken perkament. Hij zag de rand van het gebroken zegel, de valse stempel die ze hadden gevonden en een nieuw, bijna gevuld document dat waarschijnlijk de echte versie was.

“Wanneer komt de graaf?” vroeg Lucas.

Alle ogen gingen nu naar hem. Hij werd er warm van, maar hij keek niet weg.

“Jij stelt te veel vragen voor iemand die hier niet hoort,” zei de scherpe man.

“Hij hoort hier misschien meer dan wij denken,” zei Rikarde. Haar ogen bleven op Lucas gericht. Ze leken hem te wegen, te testen. “De graaf komt morgenvroeg. Hij heeft mensen vooruit gestuurd om te controleren of de voorbereidingen klaar zijn.”

“Dan hebben zij nog een hele nacht,” zei Lucas.

“Zij?” vroeg de andere nette man. “Wie bedoel je precies met zij?”

“De mannen van de Delf,” zei Hendrik. “De tegenstanders. De saboteurs. Noem ze hoe u wilt, maar zij zijn hier. En zij zijn niet van plan om vannacht rustig te slapen.”

Het vuur knetterde harder, alsof het de woorden onderstreepte.

“Wat stel je voor dat wij doen?” vroeg Rikarde.

Lucas voelde hoe iedereen wachtte. Dit was het moment waarop hij had moeten zwijgen. Een kind dat zich niet mengt in zaken van volwassenen. Maar hij wist dat hij dat niet kon.

“U moet ervoor zorgen dat er maar één echte versie van de oorkonde is,” zei hij langzaam. “Eén die nooit uit uw handen vertrekt. Niet vannacht. Niet tot de graaf zijn zegel plaatst. En u moet iedereen die u niet volledig vertrouwt uit deze ruimte houden.”

“Je kent dit hof niet,” zei de scherpe man. “En je kent deze mensen niet.”

“Maar ik ken de geschiedenis,” zei Lucas. “Of tenminste, de uitkomst. In mijn tijd is Delft een stad. Met grachten, kerken, een grote markt, en mensen die doen alsof dat altijd zo geweest is. Maar dat is het niet. Er is ergens een punt geweest waar het fout had kunnen gaan.”

Hij keek naar het perkament.

“Misschien is dat punt nu.”

Er viel een stilte zo diep dat hij bijna tastbaar was. Josefiën voelde de spanning in de kamer als een fysieke druk op haar borst. Spot kroop dieper tegen haar aan, maar zijn ademhaling werd rustiger.

“Laat haar naar de documenten kijken,” zei Hendrik plotseling.

Iedereen keek naar hem.

“Wat bedoel je?” vroeg Rikarde.

“Haar gave,” zei Hendrik. “Zij heeft de was aangeraakt en zag wie het had gebroken. Laat haar de oorkondes aanraken. Dan weten we welke echt is. En we weten misschien meer.”

“Dat is gevaarlijk,” zei de klerk zacht. “Als zij het verkeerde aanraakt, kan zij dingen zien die niet voor haar bedoeld zijn.”

Josefien glimlachte schuin. “Te laat,” zei ze. “Dat is al vaker gebeurd.”

Rikarde dacht na. Haar vingers tikten heel zacht op de rand van de tafel. “Goed,” zei ze toen. “Maar alleen als jij het zelf wilt.”

“Ik moet,” zei Josefien. “Als wij hier toch zijn, moet het ergens goed voor zijn.”

Ze liep naar de tafel. De drie stukken perkament lagen zo dicht bij elkaar dat het bijna leek alsof zij familie waren. De randen licht gebogen, de inkt nog niet helemaal dof.

“Welke is de echte?” vroeg Lucas.

“Dat is precies waar we niet honderd procent zeker van zijn,” zei Rikarde. “Wij denken dat deze het is.” Ze wees op het document recht voor haar. “Maar zij hadden goed gekeken. De valse las bijna hetzelfde.”

Josefien ademde diep in. Ze voelde haar hart bonzen. Ze legde haar hand eerst op de gebroken zegelwas. De beelden kwamen snel, maar die kende ze al. Een man, een kap, nacht. Paniek, haast, een brekend geluid.

Ze trok haar hand terug en legde die op het eerste document.

Niets.

Een soort witte stilte. De inkt voelde koud. De papiervellen leken zwaar, maar leeg van verhalen. Alsof dit stuk was geschreven, maar niet helemaal verbonden met de werkelijkheid.

“Dit is de valse,” zei ze.

“Hoe weet je dat?” vroeg de scherpe man meteen.

“Omdat het geen geschiedenis heeft,” zei Josefen. “Het bestaat wel, maar het is hol. Alsof iemand iets nadeed zonder te begrijpen wat het moest worden.”

Ze legde haar hand op het andere document.

Het was alsof er een deur openvloog.

Warmte. Een volle zaal. Een stem die een tekst voorlas. Een zegel dat langzaam in zachte was zakte. Mensen die buiten wachtten. Angst. Hoop. Verwachting. En heel ver weg een echo van iets groters, dat nog zou komen. Straatstenen. Markt. Torens. De geur van stroopwafels eeuwen later. Fietsen. Lachen.

Ze hapte naar adem en trok haar hand terug.

“Deze is echt,” zei ze. Haar stem trilde. “Deze verbindt alles. Toen, nu, later. Dit is de versie waar de stad op verderbouwt.”

Rikarde keek haar lang aan. In haar ogen lag iets dat Lucas niet meteen kon plaatsen. Geen verbazing. Geen ongeloof. Meer een soort erkenning.

“Dan is het eenvoudig,” zei ze uiteindelijk. Ze pakte het valse document op en vouwde het langzaam dubbel. “Deze hoort niet te bestaan.”

“Wacht,” zei Lucas. “Wat gaat u daarmee doen?”

“Verbrand het,” zei ze. “En de valse stempel erbij. Wat niet hoort te bestaan, moet verdwijnen voordat iemand het opnieuw probeert te gebruiken.”

Het valse perkament en de bedrieglijke stempel verdwenen in het vuur. De vlammen likten er gretig aan. De kamer werd iets warmer, maar het voelde ook lichter. Alsof een gewicht dat iedereen onbewust droeg, iets kleiner werd.

“En nu?” vroeg Hendrik.

“Nu wachten we op de graaf,” zei Rikarde. “Maar we doen dat niet in stilte.”

Ze draaide zich naar de twee nette mannen. “Versterk de wacht bij alle ingangen. Niemand die niet volledig vertrouwd is, komt in de buurt van deze ruimte. De oorkonde blijft hier. De klerk blijft hier. Ik blijf hier. En jullie,” ze keek naar Lucas en Josefen, “blijven dicht bij Hendrik. Als er iemand is die nog meer wil proberen, wil ik dat ik het weet voordat het gebeurt.”

“En als zij besluiten dat kinderen het eerste doelwit zijn?” vroeg Lucas.

“Dan hebben zij een probleem,” zei Rikarde. “Niet jullie.”

Toch voelde Lucas iets anders.

Een onzichtbare klok die begon te tikken. Een aftelling naar iets wat groter was dan zichzelf. De grote dag zou morgenvroeg zijn, maar de nacht zou lang worden.

Later, wanneer zij met Hendrik in een kleine hoek van het hof zaten, met een dunne deken over hun schouders en Chase opgerold aan hun voeten, keek Josefen naar de lucht. Er waren geen sterren te zien. Alleen wolken.

“Wat als wij de geschiedenis breken?” fluisterde ze.

Lucas dacht aan de beelden die zij had gevoeld. Aan fietsen. Aan kerken. Aan markten. Aan zijn eigen stad.

“Misschien,” zei hij langzaam, “is het juist onze taak om te zorgen dat de geschiedenis niet breekt.”

Ze zwegen een tijdje. Het haardvuur in de verte knetterde. Er klonk af en toe een stem van een wachter op de muur.

Heel even, heel zacht, dacht Lucas iets te horen.

Niet in zijn zak. Niet in de kelder.

In zijn hoofd.

Een enkel, bijna onhoorbaar tikje.

Alsof het horloge hem eraan herinnerde dat dit nog niet de laatste keer was dat zij aan het verleden zouden trekken.

Maar eerst moest Delft een stad worden.

En morgen, bij de komst van de graaf, zou alles beslist worden.

9. de Nacht van de Zwarte Was

Het hof sliep niet.

Ook al was het diep in de nacht, het voelde alsof iedereen wakker was. Wachters liepen langs de muren met fakkels die lange schaduwen wierpen. Binnen klonk af en toe het schuiven van een stoel, het tikken van hout tegen steen, of het zachte mompelen van de klerk die de tekst van de oorkonde opnieuw controleerde.

Lucas lag niet op de strozak die Hendrik voor hen had klaargelegd. Hij zat rechtop, rug tegen de muur, het horloge in zijn hand. Het tikte niet. Het leek zelfs kouder dan normaal, alsof het zelf ook wachtte.

Josefien zat naast hem, Chase aan haar voeten en Spot diep in haar haar verstopt. Hendrik sliep half, met één oog dicht en één oog op scherp. Alsof hij zichzelf had opgedragen om te rusten én te waken tegelijk.

“Hoe laat komt de graaf?” fluisterde Josefien.

“Bij het eerste licht,” zei Hendrik zonder zijn hoofd op te tillen. “Hij reist vroeg, zodat hij voor de middag zijn werk kan doen.”

“Werkt hij altijd zo vroeg?” vroeg Lucas.

“Nee,” zei Hendrik. “Maar dit is geen gewone dag.”

Lucas staarde naar zijn horloge. Zijn vingers gleden over de deukjes in het gouden randje. Volgens de geschiedenis was dit de dag waarop alles beslissend werd. Als de ondertekening vandaag mislukte, zou Delft misschien nooit een stad worden.

Misschien zou zijn hele wereld anders zijn.

Misschien zou hij... zelf nooit bestaan.

Die gedachte liet zijn maag even draaien.

Josefien keek naar hem. “Je denkt te hard,” fluisterde ze.

“Ik denk nooit te hard,” zei Lucas.

“Jawel,” zei ze. “Altijd.”

Voordat hij iets kon antwoorden, hoorden ze het. Een kort geluid. Iets wat niet hoorde bij de normale nachtgeluiden. Een zachte tik tegen hout. Dan nog een. Een voetstap. Maar niet van eenwachter.

Deze stap was langzaam. Voorzichtig. Glijdend. Als iemand die probeerde om niet op te vallen.

Hendrik zat meteen rechtop. “Horen jullie dat?”

Josefien knikte. Chase gromde diep in zijn keel. Spot verstijfde volledig.

Het geluid kwam uit de richting van het binnenste gebouw. Het gebouw waar de echte oorkonde lag. Waar Rikarde wachtte. Waar de klerk zat.

“Er is iemand binnen,” fluisterde Hendrik. “Maar hoe? Niemand komt langs de wacht.”

“Dan was het iemand die al binnen was,” zei Josefien. “Iemand die hier hoort.”

Lucas voelde hoe zijn hart in zijn keel bonsde. “We moeten gaan.”

Ze renden niet. Ze slopen. Stappen licht, adem hoog. De koude nacht trok langs hun huid, maar hun aandacht was scherp als messen.

Boven hen kraaide één enkele vogel, verstoord door iets wat geen deel uitmaakte van de normale ruis van de nacht.

Het gebouw was stil. Te stil.

Hendrik legde zijn hand op de deur. Hij duwde zacht.

De deur ging open.

In de kamer brandde het haardvuur nog. De klerk zat er, voorovergebogen over de tafel. Lucas wilde iets zeggen, maar toen zag hij het.

De klerk sliep niet.

Hij bewoog niet.

Zijn ogen waren gesloten, maar zijn houding klopte niet. Hij lag scheef, alsof hij in slaap was gevallen maar toen... niet meer was opgestaan.

“Hij leeft nog,” fluisterde Hendrik na een snelle controle. “Misschien bewusteloos. Iemand heeft hem iets aangedaan.”

Josefien keek meteen naar de tafel.

Naar de oorkonde.

Of beter gezegd...

Naar waar de oorkonde had moeten liggen.

Het perkament was weg.

“Ze hebben het,” fluisterde Lucas. Zijn stem klonk hol.

“Wie?” vroeg Josefien.

“Hij,” zei een stem achter hen.

Ze draaiden zich om.

In de deur stond de man met de donkere ogen. Zijn haar was nat van de mist. Zijn handen waren niet leeg.

In zijn rechterhand hield hij de echte oorkonde.

In zijn linkerhand... het mes dat zij hadden gezien bij de vergadering. Het mes waarvan Josefien had gezegd dat het verkeerde handen had.

Zijn ogen waren koud. Niet boos. Niet agressief. Gewoon... leeg. Alsof hij al afscheid had genomen van alle gevolgen.

“Jullie hadden niet moeten kijken,” zei hij rustig. “Wij kunnen geen getuigen gebruiken. Niet vandaag. Niet nu.”

Chase gromde fel en zette een stap naar voren.

“Hou hem tegen,” fluisterde Josefien.

Chase deed het.

Maar de man bewoog niet als iemand die bang was voor een hond.

“Waarom doet u dit?” vroeg Lucas. Zijn stem beefde, maar hij keek niet weg. “Waarom zou u de stad dit aandoen?”

De man kantelde zijn hoofd. “De stad?” zei hij. “Wat weet een kind van een stad? Een stad is macht. En macht hoort bij hen die die macht al generaties dragen. Niet bij een graaf. Niet bij een tante. En niet bij een stel vreemdelingen.”

Hij hief het mes.

“Dit document gaat nooit het daglicht zien.”

Hij maakte een beweging om het perkament te scheuren.

En dat was het moment.

Het moment dat alles samenkwam.

Het vuur. De nacht. De geschiedenis die dun als glas was geworden.

Josefien schreeuwde. “Niet doen!”

Zij rende naar voren. Lucas riep haar naam. Hendrik dook opzij. Chase sprong.

De man trok het mes omhoog.

De punt gleed langs het perkament.

Het begon te scheuren.

En precies toen...

hoorde Lucas het.

Tik... tak...

Het horloge trilde in zijn hand.

De lucht trok samen.

Een grijze waas zwol op achter hen, vanuit de hoek van de kamer, als een adem die door de tijd werd genomen.

Tik... tak...

De man keek op, verstoord. Zijn ogen werden groot.

“Wat is dat?”

Josefien sloeg naar zijn arm. Het mes kletterde op de grond. Hendrik sprong naar het perkament. Lucas dook op de man af. Chase beet in zijn mouw. Spot piepte luid.

De oorkonde vloog door de lucht.

Het horloge trilde harder.

De grijze wolk groeide, zwol op als een storm zonder wind.

“Lucas,” schreeuwde Josefien.

Hij greep haar hand.

Tik... tak...

Nog één keer.

De man schreeuwde iets.

Het licht werd wit.

De kamer verdween.

De tijd scheurde open als een doek dat te oud was geworden.

En de flits kwam.

10. Wat Blijft

De stilte kwam als eerste.

Geen stemmen. Geen haardvuur. Geen modder. Geen koude lucht uit 1246. Alleen een zachte, hoge toon die langzaam wegstierf alsof de wereld weer ademhaalde na een te lange pauze.

Toen voelde Lucas de grond.

Hard.

Vlak.

Bekend.

Hij duwde zichzelf overeind en voelde meteen dat hij niet meer in het hof stond. Niet op de houten vloer. Niet in de rook van het vuur. Zijn hand gleed over gladde tegels.

De kelder.

De kelder van het stadhuis.

Het licht boven hem zoemde zacht, precies zoals het eerder die dag had gedaan.

“Josefien?” fluisterde hij.

“Ik ben hier,” zei ze. Haar stem kraakte een beetje. Ze zat naast hem, half tegen de vitrine leunend. Spot kroop onder haar haar vandaan en keek met grote, glanzende ogen de ruimte in. Chase stond een paar meter verder en schudde zijn vacht uit alsof hij de middeleeuwen nog van zich moest afschudden.

Lucas keek om zich heen. Alles stond precies zoals ze het hadden achtergelaten. De vitrines. De borden. De steen van Rikarde. De

tentoonstelling over 780 jaar stadsrechten. Alsof ze nooit weg waren geweest.

Maar toen zag hij het.

Op de grond, vlak bij de plek waar het horloge was begonnen met tikken, lag iets.

Het echte document?

Nee.

Niet mogelijk.

Het papier was te groot, te oud, te kwetsbaar. Dat zou nooit door tijd of flits meegekomen zijn.

Het lag anders.

Dichter bij hem.

Het was de zegelring.

De ring die hij had aangeraakt toen de eerste tik klonk. Het kleine, donkere ding dat hem had aangetrokken.

Hij pakte het op.

Het voelde warmer dan eerder. Zwaarder ook. Alsof het wist dat het zijn werk had gedaan.

“Is het echt voorbij?” vroeg Josefen zacht.

Lucas wilde ja zeggen.

Maar hij dacht aan Hendrik. Aan Rikarde. Aan het hof. Aan de oorkonde die bijna was gescheurd. Aan de man met de donkere ogen. Aan alles wat bijna fout was gegaan, maar niet fout was gegaan.

Dankzij hen.

“Voor nu,” zei Lucas. “Ja.”

Josefien keek naar het bordje naast de vitrine. Ze las de tekst langzaam hardop, alsof ze de woorden wilde proeven.

*Op 15 april 1246 verleende graaf Willem II van Holland de stadsrechten aan Delft.
Dit document wordt gezien als de geboorte van de stad.*

Ze draaide zich naar hem.

“Wij waren daar,” fluisterde ze. “We stonden in de geschiedenis zelf.”

Lucas knikte. “En we hebben hem gered.”

Er viel weer een korte stilte. Chase kwam naar hen toe en legde zijn kop op Lucas zijn been, alsof hij ook wilde weten wat dit moment betekende.

Josefien keek naar Spot. “Zie jij,” fluisterde ze, “hoeveel beter het nu voelt dan toen we vertrokken?”

Spot piepte zacht, alsof hij bevestigde wat zij al wist.

“Wat gebeurt er als wij te veel veranderen?” vroeg Josefien ineens. Haar stem was zachter nu. Denken, niet bang zijn, maar wel beseffen.

Lucas keek naar de ring in zijn hand. Naar de oude randjes. Naar de sporen van een leven dat eeuwen geleden was aangeraakt.

“Misschien,” zei hij, “is onze taak niet om de geschiedenis te veranderen. Maar om ervoor te zorgen dat hij blijft zoals hij hoort te zijn.”

Josefien knikte langzaam. “Dan moeten we voorzichtig zijn.”

“Altijd,” zei Lucas.

Hij stak de ring in zijn zak. Naast het horloge. Het tikte niet meer. Het voelde stil. Rustig. Slapend. Tot het hem weer nodig zou hebben.

“Wat als het weer gebeurt?” vroeg Josefen.

“Dan gaan we weer,” zei Lucas.

Ze stonden op. De kelder voelde kleiner dan eerder. Minder bedreigend. En toch... meer betekenisvol. Ze liepen langzaam de trap op, terug naar de Markt. De avondlucht van Delft was fris en rustig. De winkels waren dicht. De stenen straalden nog wat warmte uit van de dag.

Delft leefde.

Delft bestond.

Delft was een stad.

En niemand op het plein had enig idee dat dat misschien heel anders had kunnen zijn.

Josefen keek naar hem, naar de toren, naar de gracht die glinsterde in het licht.

“Het is vreemd,” zei ze zacht. “Hoe dicht alles bij elkaar ligt. Toen en nu. Wat was en wat is.”

Lucas stopte even. Hij keek omhoog, naar de lucht die vol hing met de echo's van eeuwen. Hij dacht aan het hof. Aan de markt die nog modder was. Aan de stemmen van mannen die vrijheid vreesden. Aan Hendrik, die misschien nooit zou weten dat vandaag de stad de goede kant op kantelde.

En hij glimlachte.

“Het heden leeft rustig door,” zei hij. “Terwijl bijna niemand weet hoe dichtbij het vuur ooit was.”

Josefen legde haar hand op zijn arm. “Maar wij wel.”

“Ja,” zei Lucas zacht. “Wij wel.”

En ergens diep in zijn zak, heel diep, alsof het door lagen tijd heen
klonk...

of misschien alleen in hun herinnering...

klonk nog één laatste echo.

Tik...

En daarna niets meer.

Delft was veilig.

Voor nu.

-Einde-

Nawoord

Sommige verhalen blijven in je hoofd hangen zonder dat je precies weet waarom. Ze kruipen tussen de momenten door, net zoals de tijd dat doet. Dit avontuur van Lucas en Josefiën begon met een tentoonstelling in Delft en eindigde met een stad die bijna nooit had bestaan. Wat zij zagen en deden blijft voor altijd verborgen tussen de regels van de geschiedenis, maar voor hen is het even echt als de stenen waar zij over heen liepen.

Delft bestaat vandaag omdat mensen in 1246 kozen voor vooruitgang. Niet zonder twijfel en niet zonder gevaar, maar omdat zij begrepen dat een stad meer is dan muren, mensen en handel. Het is een verzameling keuzes die generaties verder reiken dan de handen die ze maken. Lucas en Josefiën mochten heel even meekijken in dat beslissende moment. Misschien omdat het nodig was. Misschien omdat sommige verhalen altijd iemand nodig hebben om ze recht te zetten.

Wat zij meebrengen naar huis is geen bewijs, geen foto en geen document. Alleen een herinnering die niemand anders zal kennen. Maar dat is genoeg. Want soms is weten waarom iets bestaat de grootste schat die je kunt vinden.

En ergens in hun zakken ligt het horloge weer stil.
Tot de geschiedenis opnieuw fluistert.

bedankt voor het lezen.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Martin Kruiniger', enclosed within a large, loopy oval stroke.

Martin Kruiniger

het Verloren Zegel van 1246

In 2026 viert Delft haar 780ste verjaardag als stad. Voor Lucas is het niet zomaar een getal, maar een uitnodiging om te ontdekken hoe één besluit eeuwen geleden alles heeft gevormd wat hij kent. Wat een simpele opdracht voor school lijkt, verandert wanneer hij samen met Josefien en hun dieren onverwacht wordt teruggeslingerd naar 1246. In een wereld van modderpaden, houten huizen en fakkellicht ontdekken zij dat het stadsrecht geen vanzelfsprekendheid was, maar een besluit dat op het punt stond om mis te gaan.

Jonkvrouw Rikarde probeert de toekomst van Delft veilig te stellen, maar niet iedereen deelt haar visie. Een groep mannen wil de oorkonde saboteren voordat de graaf arriveert. Tussen angst, ambitie en verraad worden Lucas en Josefien gedwongen om te handelen, terwijl niemand mag weten wie zij werkelijk zijn. Met Josefien haar gave en Lucas zijn kennis van de geschiedenis moeten zij door een wereld vol onzekerheid bewegen zonder het verleden te verstoren.

Wanneer de nacht valt en de tegenstand gevaarlijk dichtbij komt, blijkt dat één fout niet alleen het lot van een stad kan veranderen, maar ook hun eigen toekomst. Wat volgt is een strijd tegen tijd en tegenstanders die alles te verliezen hebben. En wanneer het horloge tot leven komt, beseffen ze dat sommige verhalen zichzelf niet vanzelf goed laten lopen.

Een stadsrecht. Een verloren zegel. Een keuze die de eeuwen zou bepalen.

